

POKOJOVÁ SONÁTA

Když vstoupili do pokoje, za okny byla už tma. Václav za nimi zavřel dveře a chvíli zůstali stát mlčky v chodbě. V šeru rozpoznávali obrysy manželské postele s dvěma nočními stolky, obraz zavěšený na stěně, nízkou skříň a na ní televizi.

Jako první se pohnul Václav. Došel k oknu a rozhlédl se z něj do potměšlého okolí. Život venku připomínala jen záře pouličních lamp a světla z oken blízkých domů. Soňa šla rovnou do koupelny. Václav uslyšel na chvíli tekoucí vodu a potom pleskavý zvuk, jak se jeho žena uhodila rukou do tváře. Když vyšla, Václav byl stále čelem k oknu. Odkášlal si a řekl:

„Odtud bychom neměli nic vidět.“

Soně přišlo zvláštní najednou slyšet, že se jeho hlas obrací na ni. Poprvé za posledních dvacet čtyři hodin si tím mohla být jistá, protože v pokoji s nimi nikdo jiný nebyl. V nemocnici říkal Václav všechno tak neurčitě a s tak vyhýbavým pohledem, že nevěděla, jestli to patří jí, doktorovi nebo psycholožce.

Soňa se posadila na postel, rozsvítila lampičku na nočním stolku a začala si zouvat boty. Václav se k ní otočil a chvíli ji sledoval.

„Skočím dolů pro něco k jídlu,“ řekl nakonec. Než vyšel ze dveří omluvně dodal: „Víš, že musíme...“

Soňa přikývla, natáhla se na postel a zhasla.

Václav, který svou porci snědl celou, musel Soňu pobízet ke každému soustu. Stejně tak jako ona ztratil chuť, ale když vzal do ruky vidličku, celé jeho tělo začalo pracovat automaticky.

„Chceš ten prášek?“ zeptal se, když si společně lehali do postele.

Soňa mu vzala pilulku z dlaně a z jeho druhé ruky přijala sklenici s vodou. Vrátila mu ji poloprázdnou a Václav ji napodobil. Soňa si při pohledu na jeho polknutí vzpomněla, jak byl vždycky proti farmakům. Ještě než je účinek prášku stáhl do zapomnění, zeptala se:

„Jak dlouho zůstaneme?“

„Jak bude třeba.“

Z bezesného spánku Soňu vytáhl zvuk televize. Bolela ji hlava a byla jako omámená. Jindy by Václavovi vynadala, protože podle ní ten krám zapínal moc často. Viděla ale svého muže, který pořad sledoval s hlavou v dlaních, a přišlo jí ho líto. Nejspíš se tak jen snažil přijít na jiné myšlenky. Zůstala ležet v posteli a prohlížela si ho. Všimla si, že je obutý.

Když Václav zpozoroval, že je Soňa vzhůru, vstal, oznámil jí, že jde pro snídani, a odešel.

V koupelně si Soňa omyla obličej. Zuby si vyčistit nemohla, pro hotel se s Václavem rozhodli narychlo a nic s sebou neměli, tak si alespoň pořádně vypláchla ústa vodou. Ze zrcadla se na ni dívala Soňa, která vypadala sklesle, ztrhaně a vůbec byla mnohem ošklivější než ona. Uvnitř ji zcela jasně šířilo nějaké trápení, ale její suché oči a vyhaslý pohled skoro Soňu před zrcadlem vyděsily. Soňa v zrcadle jí řekla:

„Umřelo ti dítě.“

A když na to Soňa před zrcadlem nereagovala, udeřila ji rukou do tváře. Žádná reakce. Další facka. Nic. Vtom obě Soni uslyšely Václava, který se vrátil do pokoje, a opustily koupelnu.

Soňa, jen v triku a kalhotkách, bojovala s houskou podobně jako předtím s večeří. Nakonec do žaludku dostala jen čaj. Když se od jídelního tácu odtahovala, chytil ji Václav za paži. Marně se snažila zachytit jeho uhýbavý pohled a uvědomila si, že všechen ten vztek, který v posledních týdnech cítila, vymizel. Vzala ruku, která jí tiskla rameno, do dlaní a řekla:

„Já vím, musíme jíst. Já jsem ale nikdy moc nesnídala.“

Když zrovna neřešili jídlo, byl Václav ztracený. Nejen, že nevěděl, co své ženě říct, měl také strach se na ni podívat. Báł se, že kdyby se v tom mlčení, které v pokoji panovalo, jeho zrak střetl s jejím, ta tenká blána, která je dělila od propasti, by se protrhla. Proto se zaměstnával nejrůznějšími činnostmi. V nemocnici, když se malou snažili dát dohromady, věčně od Soni odbíhal k automatu s kávou nebo si zapálit. Při sezení s psychologkou, která jim polopaticky vysvětlovala, co přesně je v následujících letech čeká a na jaké fáze se mají připravit, vypisoval formuláře ohledně úmrtí. Když za ním a jeho ženou zaklaply dveře od nemocnice a a ni jeden nevěděli co teď, rozhodl, že se na to peklo nejdřív oba připraví, měl ho snad v úmyslu i oddálit, a začal hledat ubytování. Tím si mysl zabavil na téměř dvě hodiny, protože chtěl hotel, který nebude poblíž žádného místa, kam s malou chodili, a které by tak mohli vidět z okna pokoje. Nemohli se ještě vrátit domů, to věděl, ale v malém hotelovém pokoji se cítil jako v pasti. Do večere bylo daleko, ulevilo se mu proto, když se Soňa po obědě, který sotva ochutnala, rozhodla jít ještě spát.

Soňa se probudila, když se venku smrákalo. Václav v pokoji nebyl. Vstala z postele a došla k oknu. Všude samá šed' a ticho. Na chvíli ji napadlo, jestli si svět nezkresluje podle sebe. Vtom se otevřely dveře od koupelny a do pokoje vešel Václav. Soňa si všimla, že má její manžel rudé a opuchlé oči. A opět k němu pocítila lítost. Sama byla tou náhlou změnou překvapená, protože posledních pár měsíců ho nemohla ani cítit. Od doby, kdy se dozvěděla o jeho záletech, nesnesla, aby se k ní vůbec přiblížil, jak jí byl odporný. Najednou si uvědomila, že se stydí. Poslední čas, který prožili jako

rodina, se jen hádali. Poslední čas, který její dcera měla. Soňa zavřela oči a snažila se představit si její dětskou tvářičku. Chtěla vidět její velké oči, co křiku rodičů nerozuměly. Soňa stiskla oči, co to jen šlo, doufala, že v ní sebetrýznění zmáčkne nějaké tlačítko a spustí se to, co má. Holčičku neviděla.

Václav seděl na posteli a před sebou měl Soňu, která se dívala z okna. V koupelně ho napadlo, že to všechno musí mít nějaký význam. Zkoušel přijít na co nejvíc věcí, které by jim to mohlo ukázat. Pozoroval svou ženu, jak silou svírá oči. Pochopil, že se snaží plakat. Od psychologky se dozvěděli, že může chvíli trvat, než se to Soně podaří. Zkoumavě si prohlížel její profil a ptal se sám sebe, jestli jde o znamení, že se jejich cesty mají rozejít. Poslední dobou to mezi nimi neklapalo. Byl Soni dokonce párkrát nevěrný, ale omlouval to právě tím, že doma nebyla pohoda. S žádnou z těch druhých žen nešlo o nic vážného, i když si už zkoušel představit, jaké by to bylo, kdyby manželku opustil. Manželku a dítě, opravil se Václav v duchu. Copak předtím na malou nemyslel?

Soňa věděla, proč její muž během operace stále běhal pro kávu, i když ji nikdo nepil, a proč z hotelového pokoje utíká pokaždé v dobu, kdy se v dole v restauraci servíruje jídlo. Také měla strach s ním o tom mluvit. Možná ne takový jako on, jenž byl očividně již v první fázi, kterou jim psychologka předpověděla, ale vyhýbala se Václavovi úplně stejně jako on jí. Kroužili tak kolem sebe v té malé místnosti a ponoření každý do svých myšlenek společně dbali jen na plnění základních potřeb. Aby dala Václavovi trochu prostoru, šla se Soňa vykoupat. Ležela ve vaně a přemýšlela o smyslu celé tragédie. Smysl. Jaký smysl mohlo mít, že se ze světa vytratila nevinná holčička? „Holčička“, zopakovala Soňa polohlasně. Moje dcera přece. Copak už nejsem máma? Stiskla oči a zkoušela v sobě znovu hledat ten spínač. Marně. Vytáhla ruce z vody a prohlížela si jejich zkrabatělé prsty. Máme spolu já a Václav snad zůstat? Pocítila chlad. Voda byla už úplně ledová.

Václav přinesl večeri zrovna ve chvíli, když Soňa vycházela z koupelny. Byla zahalená jen do bílého ručníku a druhý měla omotaný kolem hlavy. Podívala se na Václava a ten ucukl, koutkem oka však viděl, že se na něj jeho žena usmívá. Usmívá se? Proč se usmívá? znervózněl. Odpustila mi? Všechny jeho avantýry mu najednou v tom hotelu připadaly nicotné. Pochybnosti, které kdy o manželství se Soňou měl, se náhle zdály malicherné. Nechtěl si minulost vyčítat, co se stalo, stalo se a nemohlo se odestát. Chtěl hodit všechno za hlavu a soustředit se jen na přítomnost, ačkoliv mu působila velkou bolest, a na budoucnost, i když neměla být ještě dlouhý čas vidět. A potřeboval Soňu, aby mu pomáhala udržovat pozornost správným směrem.

Ani večere Soni nechutnala, donutila se ovšem něco sníst, protože surová Soňa v zrcadle jako by za

těch pár hodin zhubla a vůbec jí to neslušelo. Vzpomněla si na své svatební fotografie. Byla na nich krásná a šťastná jako každá nevěsta. Druhý trimestr těhotenství dodával klasickému obrázku zamilované navíc jakousi vnitřní pýchu. S Václavem se brali po pěti letech známosti, nešlo o rozmar ani o nutnost vzhledem k jejímu stavu. Než se k tomu velkému kroku rozhodli, dali si čas, aby se poznali, aby si byli jistí, že ten druhý je ten pravý a že jejich vztah jen tak něco nerozhodí. Soňa věděla, že důvodem jejich nepohody nebylo narození dítěte. A po tom pravém důvodu najednou už nepátrala. Václav při jídle sledoval televizi a Soňa si všimla, že manžel její upřený pohled na sobě cítí. Ale neotočil se na ni. Ty jeho ženy. Ubohé pokusy na chvíli zapomenout krizi s manželkou. Zoufalé útky, které měly za následek prohloubení propasti mezi nimi. Co byly proti tragédii, která přišla potom? Hlouposti.

„Zítřka odtud odejdeme,“ řekl Václav, když podával Soni prášek na spaní. Jeho žena přikývla a napila se vody. Ta věta zněla tak, jako by ohlašovala nový začátek. Odejdou odtud, půjdou pryč, nechají tohle místo daleko za sebou, zapomenou na něj. Vlastně je to všechno pravda, pomyslel si Václav. A dokonce se nemýlil ani v tom, že je čekal nový začátek. Až na to, že mělo začít peklo. Když si lehal do postele vedle Soni, posunul se pod peřinou do oblasti, která byla zahřátá od jejího těla. Neodvážil se jí ještě dotknout, jen ji chtěl cítit na blízku. Jako by se ve tmě potřeboval přesvědčit, že je tam s ním.

Soňa před usnutím, které na sebe díky pilulce nenechalo dlouho čekat, pozorovala ve tmě obraz na stěně. Uvědomila si, že vlastně neví, co je na něm. Poprvé si ho všimla při příchodu do pokoje, kdy bylo šero. A podruhé až teď, opět ve tmě. Jestlipak se na něj zítra před odchodem podívám? napadlo ji a pocítila nutkavou zvědavost. Nějaký akt? Krajina? Nebo se nikdy nedozvím, co je na něm? Pod peřinou ucítila teplo manželova těla a klidně usnula.

„Telefony zapneme teprve až doma. Ty zavoláš vašim a já našim.“ Václav mluvil rozhodně a chladně. Soňa kývala na souhlas a snažila se vypít alespoň hrnek čaje ze snídaňového podnosu.

„Nejdřív pokojíček. Sbalíme všechno do krabic a odneseme do sklepa. O tom, co s těmi věcmi uděláme, se rozhodneme později. Všichni dorazí až k večeru, takže to už by mělo být všechno pryč...“ Na chvíli se zarazil, podíval se směrem k oknu a koutkem oka sledoval svou ženu.

„Můžeme si nechat nějakou vzpomínku... Toho plyšového králíka třeba.“

„Pana Králíka, dobře.“

Václav otočil hlavu od okna a očima se zavrtil do vypnuté televize.

„Sedneme si všichni do obýváku a domluvíme pohřeb. Když se nás někdo pokusí utěšovat, jeden z nás odejde vedle. Pak se vrátí. Pokud jim to nedojde, odejdeme oba. Jestli budou naléhat, vyhodím je.“

Václav zmlkl a chvíli bylo ticho.

„Až bude po všem, začneme...“ Odkášlal si. Soňa viděla, jak se její muž přemáhá.

„Zajdeme na nějaké to místo, jak říkala psycholožka. Kam bys chtěla nejdřív?“

„Můžeme zajít do parku, k jezírku.“

Václav pokýval hlavou.

„Zajdeme do parku. Brzy budou její narozeniny, to můžeme zase do ZOO.“

Náhle si Soňa všimla obrazu zavěšeného na stěně nad Václavovou hlavou. Bylo na něm jen jakési zátiší. Mrtvá příroda. Tak přece, pomyslela si, a nahlas řekla:

„Brzy od tebe odejdu, Václave.“ Hlas měla klidný.

Z toho tónu, který nechtěl být ani moc tvrdý, ani moc jemný, Václav poznal, že nečekala námitky. V potměšlém obrazovce viděl, že se na něj jeho žena dívá a na pravé tváři ten pohled cítil. Neoplatil jí ho.

Soňu nepřekvapovalo ani tak to, že se na ni Václav nechce podívat, jako spíš to, když si uvědomila, že jí už nezáleží ani na tom, jestli ji Václav chápe nebo ne. Celé manželství to byla ona, kdo se snažil udržovat komunikaci, kdo bojoval za to, aby si rozuměli, kdo i pro Václavovy nevěry hledal důvody u sebe. Teď už jí to bylo jedno.

Když vycházeli z pokoje, nechali dveře otevřené, protože v chodbě už stál vozík uklízečky.